

Nr 315.

Av herr **Pålsson m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till vägtrafikförordning m. m.

Det i Kungl. Maj:ts proposition nr 30 framlagda förslaget till vägtrafikförordning innebär på åtskilliga punkter otvivelaktiga förbättringar i jämförelse med gällande motorfordonsförordning och vägtrafikstadga. Emellertid synas vissa bestämmelser i den föreslagna vägtrafikförordningen vara så utformade, att de bli svåra att tillämpa eller komma att vålla betydande olägenheter för allmänheten i förhållande till deras värde ur trafiksäkerhetssynpunkt.

Vi skola i det följande ange några punkter, där enligt vår mening kritiska erinringar äro befogade och en ändring av de föreslagna bestämmelserna bör ske.

I 7 § 1 mom. a) föreskrives att tandemcykel, cykel huvudsakligen avsedd för godsbefordran, cykel med tre eller flera hjul eller med tillkopplat fordon skall vara försedd med minst två av varandra oberoende, effektivt verkande bromsar.

Motsvarande bestämmelser saknas i gällande vägtrafikstadga. 1944 års trafikförfattningssakkunniga ha emellertid ansett mera ingående bestämmelser erforderliga i fråga om cykels beskaffenhet och utrustning, och departementschefen har med vissa jämkningar godtagit de sakkunnigas förslag härutinnan.

Ovannämnda föreskrift beträffande cykel med tillkopplat fordon är enligt vår mening ägnad att vålla allmänheten onödigt besvär. Inom jordbruket är det mycket vanligt att man exempelvis transporterar mjölkflaskor till och från efter väg belägna s. k. mjölkpallar med en mindre gummihjulsförsedd vagn, som tillkopplas cykel. Det måste te sig som en överloppsgärning att en cykel, till vilken tillfälligtvis kopplas en sådan vagn, måste förses med minst två bromsanordningar. Enligt vår mening bör denna föreskrift kunna helt utgå eller endast avse cykel, till vilken fordon kopplas annat än tillfälligtvis (t. ex. cyklar som användas av expressfirmor).

I 7 § 1 mom. d) föreskrives att cykel skall vara försedd med på lämplig plats anbragt skylt av metall, upptagande i tydlig skrift ägarens namn samt hans adress eller identitetsbeteckning i folkbokföringen.

En tvingande föreskrift om namnskylt på cykel skulle åsamka landets cykelägare, vilka kunna räknas i miljoner, icke oväsentliga besvär och kostnader utan att medföra motsvarande fördelar. Vi anse därför att denna

bestämmelse endast bör kunna komma i fråga i form av lokal trafikföreskrift och sålunda hänföras till 61 §.

I 8 § 1 mom. stadgas att med dragare förspänt fordon under mörker på allmän väg, där tillfredsställande belysning ej finnes, skall vara försett med en eller flera lyktor eller reflexanordningar, så anbragta, att ljus kan synas eller reflex återkastas såväl framåt som bakåt. Vidare föreskrives att lykta eller reflexanordningar skola anbringas på fordonet, dragaren eller fordonsnets last. Om lykta eller reflexanordning för sken framåt icke finnes på dragaren, skall den vara anbragt vid högra sidan av fordonet eller lasten.

Enligt 18 § 1 mom. i gällande vägtrafikstadga må i Stockholm poliskammaren och eljest länsstyrelse, därest sådant finnes av behovet uppenbarligen påkallat, beträffande viss väg med livlig trafik förordna, att då fordon, förspänt med dragare, under mörker framföres på vägen, på fordonet eller dragaren skola föras antingen en eller flera tända lyktor så anbragta, att ljus är synligt på avstånd såväl framifrån som bakifrån, eller ock reflexanordningar, som vid belysning återkasta sken såväl framåt som bakåt. Lyktor och reflexanordningar skola visa vitt, blåvitt eller gult ljus framåt och rött ljus bakåt. Sådant förordnande, som ej må avse ofjädrat arbetsåkdon, må innehålla de undantag den förordnande myndigheten finner erforderliga och skall kungöras samt, i den ordning myndigheten bestämmer, tillkännagivas medelst anslag på eller invid vägen.

De sakkunniga ha förklarat som sin bestämda mening, att nu gällande bestämmelser i ämnet icke kunna anses på ett tillfredsställande sätt tillgodose trafiksäkerheten särskilt med hänsyn till den livliga trafik, som numera råder på våra vägar. Obligatorisk föreskrift om lykta (lyktor) eller reflexanordningar på hästanspänt fordon vid färd på allmän väg under mörker borde enligt de sakkunnigas mening införas. Då skäl därtill prövades föreliggande borde vidare vederbörande myndighet äga förordna att bestämmelserna även skola gälla i fråga om enskild väg. Bestämmelserna kunde uppenbarligen medföra omkostnader och besvär för fordonsägarna, men enligt de sakkunnigas mening syntes dessa olägenheter ej bli så betydande, att de borde hindra genomförandet av bestämmelser, som i hög grad påkallades för beredande av ökad trafiksäkerhet, icke minst för förare av hästfordon.

I remissyttrandena har viss kritik riktats mot förslaget. Länsstyrelsen i Kopparbergs län har — under hänvisning till de olägenheter som skulle uppstå för jordbruksbefolkningen — icke funnit sig kunna tillstyrka de sakkunnigas förslag. Statens maskinprovningar har i fråga om jordbruksmaskiner framfört vissa betänkligheter och därvid pekat på de praktiska svårigheterna att ha funktionsdugliga reflexanordningar till hands på dessa fordon. Departementschefen har emellertid i allt väsentligt följt de sakkunnigas förslag.

Vad i nämnda remissyttrandet anförts synes oss böra beaktas. Ifrågavarande stadgande skulle medföra icke oväsentliga besvär och kostnader för

jordbruksbefolkningen. Detta gäller särskilt i de fall ägoskiften äro belägna ett stycke från gården och allmän väg eller mera trafikerad enskild väg måste tagas i anspråk för transporter till och från dessa ägoskiften. På grund av arbetskraftsbristen och väderleksförhållanden måste arbetet på fälten ofta pågå tills skymningen inträtt, och hemfärden får då företagas i mörker. Även om allmän väg i sådant fall endast i mycket liten utsträckning tages i anspråk för transporten, måste fordonet, dragaren eller fordons last förses med lyktor eller reflexanordningar. Såsom framhållits i remissyttrande av statens maskinprovningar möta emellertid betydande praktiska svårigheter att ha funktionsdugliga reflexanordningar till hands på jordbrukets maskiner och redskap. Mången jordbrukare skulle genom det föreslagna stadgandet tvingas att anbringa reflexanordning på praktiskt taget varje maskin och redskap — vagnar och kärror, gödselspridare, såmaskin, vält, slättermaskin, självbindare m. fl. — eller nästan ständigt medföra reflexanordningar, som på ett eller annat sätt kunna anbringas på fordonet eller dess last. Betydande praktiska svårigheter uppstå dessutom när det gäller att anbringa reflexanordningarna så, att de icke skymmas av opackat hö, sädeskärvar, halm och dylik last. Skulle lasten skymma reflexanordningen under transport på väg i mörker kan körkarlen icke blott ådömas böter för denna förseelse utan också få bära ett relativt större ansvar vid en eventuell kollision.

Med hänsyn till det anförda anse vi att de föreslagna bestämmelserna i 8 § 1 mom. böra helt utgå eller, om detta icke bifalles, att nuvarande bestämmelser i 18 § 1 mom. i vägtrafikstadgan alltfort gälla. Enligt sistnämnda stadgande äger länsstyrelsen, därest sådant finnes av behovet uppenbarligen påkallat, beträffande viss väg med livlig trafik förordna att hästanspant fordon, som under mörker framföres på väg, skall vara försett med lykta (lyktor) eller reflexanordningar. Den omständigheten att länsstyrelserna endast i ringa omfattning begagnat sig av denna möjlighet talar även för att en skärpning av bestämmelserna icke bör företagas.

8 § 2 mom. i den föreslagna vägtrafikförordningen stadgar, att vid färd med släde skola dragarens selyg vara försedda med bjällra eller klocka. En föreskrift av denna generella innebörd kan knappast vara motiverad med hänsyn till dessa fordons ringa hastighet och den begränsade rayon, inom vilken transporter med slädfordon utföras. I alla händelser synes bestämmelsen vara helt överflödig för den rena landsbygden. Vi få därför föreslå, att ifrågavarande bestämmelse ersättes med ett stadgande motsvarande gällande bestämmelser i 3 § i ordningsstadgan för rikets städer, enligt vilka släddonets selyg skola vara försedda med ljudande klocka eller bjällra då fordonet vid färd i stad eller i samhälle, varom förmäles i stadgans 30 §, framföres fortare än i gående.

I 52 § 2 mom. i vägtrafikförordningen stadgas, att om på fordon föres gods, som skjuter mer än 150 centimeter utanför fordonet framtill eller bak-

till, skall godsets yttersta del vara tydligt utmärkt med flagga, lykta eller annan lämplig anordning. Motsvarande bestämmelser saknas f. n.

Ur trafiksäkerhetssynpunkt är det otvivelaktigt nödvändigt att last, som avsevärt skjuter utanför fordonet, utmärkes med flagga eller på annat lämpligt sätt. Emellertid torde bestämmelserna böra utformas mildare i fråga om hästanspända fordon, vilka framföras med ringa hastighet. Den föreslagna bestämmelsen skulle vålla onödigt besvär vid transport exempelvis av timmer, virke för hässjning o. d. Vi föreslå därför, att beträffande hästfordon flagga eller annan lämplig anordning skall anbringas på godsets yttersta del endast om godset skjuter mer än tre meter utanför fordonet.

Med anledning av vad som sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 30 med förslag till vägtrafikförordning m. m. besluta företaga de ändringar som i motionen påyrkas, samt att erforderlig författningstext måtte utarbetas av vederbörande utskott.

Stockholm den 20 februari 1951.

Olof Pålsson.

Gust. E. Andersson.

Karl Persson.

Fritiof Karlsson.

Fridolf Jansson.

Jones Erik Andersson.

Torsten Bengtson.

Osc. Werner.

Ivar Persson.
